

Міністерство освіти і науки України
Луганський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини, біологічних та харчових технологій
Кафедра епізоотології, внутрішніх хвороб тварин та ветеринарно-санітарної експертизи

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету ветеринарної медицини, біологічних та харчових технологій

Людмила Пархоменко
« 5 » вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія наукових досліджень у ветеринарній медицині

ступінь освіти	<u>доктор філософії</u>
галузь знань	<u>21 «Ветеринарна медицина»</u>
спеціальність	<u>211 «Ветеринарна медицина»</u>
освітня програма	Освітньо-наукова програма підготовки фахівців третього (доктор філософії) рівня вищої освіти за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина»

Робоча програма _____ «Методологія наукових досліджень у ветеринарній медицині» _____ для здобувачів наукового ступеня Доктор філософії спеціальності _____ 211 «Ветеринарна медицина» _____ освітньої програми «Ветеринарна медицина».
« 8 » вересня 2021 року - ___ с.

Розробник(и):

Коваленко Анатолій Михайлович, завідувач кафедри епізоотології, внутрішніх хвороб тварин і ветеринарно-санітарної експертизи, доктор ветеринарних наук, професор.

Ільїна Оксана Валеріївна, старший викладач кафедри епізоотології, внутрішніх хвороб тварин і ветеринарно-санітарної експертизи, кандидат ветеринарних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри _____
Протокол від «8» вересня 2021 р. № 12

Завідувач кафедри _____ Анатолій Коваленко

Схвалено проектною групою освітньої програми Ветеринарна медицина
Гарант освітньої програми _____ Анатолій КОВАЛЕНКО

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень у ветеринарній медицині» складена відповідно до освітньої програми підготовки доктор філософії галузі знань 21 «Ветеринарія» формує інтегральну, загальні та спеціальні (фахові) компетентності та програмні результати навчання, якими оволодіють здобувачі вищої освіти.

Мета вивчення навчальної дисципліни: набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок щодо здійснення науково-дослідної роботи, у процесі якої вони уміли б правильно формулювати проблеми, розробляти та обґрунтовувати шляхи та методи їх ефективного вирішення. Опанування предметом дисципліни сприятиме правильній організації, успішному написанню та захисту дипломної кваліфікаційної роботи за фахом.

Основне завдання вивчення дисципліни: опанування концептуально методологією наукового пізнання; з'ясування змісту та функціонального призначення загальнонаукових та конкретно-специфічних методів, принципів дослідження різноманітних явищ і процесів; набуття досвіду логічного викладу та правильного оформлення результатів ветеринарних досліджень.

Навчальна дисципліна формує такі міждисциплінарні зв'язки: дисципліни, що передують: «Анатомія», «Фізіологія», «Патфізіологія», «Ветеринарна мікробіологія», «Ветеринарна вірусологія», «Ветеринарна імунологія»; «Клінічна діагностика»

дисципліни, що забезпечуються: «Внутрішні хвороби тварин», «Патологічна анатомія».

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 211 Ветеринарна медицина.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, самовдосконалюватись та формувати системний науковий світогляд.

ЗК2. Здатність до критичного аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень у вирішенні освітнянських, наукових та практичних завдань.

ЗК4. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій та дотриманням параметрів безпечної діяльності на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області історії і філософії науки.

Фахові компетентності :

СК1. Здатність визначати комплекс необхідних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик дослідження стану здоров'я різних видів і класів тварин за норми та патології у віковому і порівняльному аспектах, різних біологічних субстратів тощо з отриманням достовірних результатів відповідно до поставленої мети.

СК2. Здатність розуміти призначення та застосовувати необхідне професійне обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення певних досліджень стану здоров'я тварин, різних біологічних субстратів тощо відповідно до обраної спеціалізації з дотриманням правил техніки безпеки.

СК3. Здатність встановлювати причинно-наслідкові механізми змін гомеостазу організму, диференціювати етіологічні фактори, встановлювати їх взаємовплив на патогенез захворювань тварин та прогнозувати можливі зміни гомеостазу в організмі.

СК4. Здатність формулювати наукову проблему, розробляти робочі гіпотези, визначати актуальність, мету, завдання, які необхідно вирішити для досягнення мети, оцінювати необхідні ресурси та час для реалізації, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики за спеціальністю «Ветеринарна медицина».

СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень, порівнювати їх з результатами інших вітчизняних і зарубіжних науковців із спеціальності «Ветеринарна медицина», робити обґрунтовані та достовірні висновки, створювати бази даних і використовувати інтернет-ресурси.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Мати ґрунтовні знання предметної області та розуміння професії, знати фундаментальні праці провідних вітчизняних та зарубіжних вчених з ветеринарної медицини.

ПРН 4. Розуміти мету власного наукового дослідження.

ПРН 5. Володіти методами статистичного оброблення отриманих результатів наукових досліджень з використанням сучасних інформаційних технологій

ПРН 20. Здійснювати організацію практичних і лабораторних досліджень з ветеринарної медицини відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - <u>4</u>	Галузь знань <u>21 Ветеринарна медицина</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>211 Ветеринарна медицина</u> (шифр і назва) Освітня програма	<u>обов'язкова</u>	

	<u>211 Ветеринарна медицина</u> (назва)		
Змістових модулів -	Рівень вищої освіти: перший/другий/третій Ступінь освіти: бакалавр/магістр/доктор <u>філософії</u>	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: 120		1	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних -1,88 самостійної роботи здобувача -3,75		Семестр	
		1	
		Лекції	
		10 год.	год.
		Практичні	
		8 год.	год.
		Лабораторні	
		12 год.	год.
Самостійна робота			
90 год.	год.		
Форма контролю: екзамен			

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1: Введення. Предмет та мета курсу. Значення науки для сільськогосподарського виробництва. Біологічний експеримент та його організація.

ТЕМА 2: Систематизація, аналіз і оцінка результатів дослідження. Система організації науково-дослідної роботи в тваринництві в Україні. УААН

ТЕМА 3: Літературне оформлення наукової роботи. Основи патентознавства. Оформлення прав на інтелектуальну власність
Основні напрями досліджень у тваринництві

ТЕМА 4: Біологічний експеримент та його організація

ТЕМА 5: Основні напрями досліджень у тваринництві

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин										
	усього	денна форма				заочна форма					
		усього	у тому числі				усього	у тому числі			
			л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
ТЕМА 1: Введення. Предмет та мета курсу. Значення науки для сільськогосподарського виробництва.		2	2		2		-	-	-	-	-
ТЕМА 2: Систематизація, аналіз і оцінка результатів дослідження. Система організації		2		2			-	-	-	-	-

науково-дослідної роботи в тваринництві в Україні. УААН										
ТЕМА 3: Літературне оформлення наукової роботи. Основи патентознавства. Оформлення прав на інтелектуальну власність Основні напрями досліджень у тваринництві		2	2	2		-	-	-	-	-
ТЕМА 4: Біологічний експеримент та його організація		2	2	2		-	-	-	-	-
ТЕМА 5: Основні напрями досліджень у тваринництві		2	2	4		-	-	-	-	-
						-	-	-	-	-
Усього годин	120	10	8	12	90	-	-	-	-	-

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.		
	Разом:	

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ФН	Заочна ФН
1	Класифікація експериментів за характером досліджень. Методи вивчення взаємодії факторів. Організація досліду	2	-
2	Методи біологічних досліджень. Класифікація, планування та визначення теми досліду	2	-
3	Систематизації, аналіз і оцінка результатів досліду	2	-
4	Схема складання методики досліду. Мета і завдання досліду, обґрунтування його постановки	2	-
5	Спеціальні методи дослідження у ветеринарній медицині	2	-
6	Використання лабораторних тварин у наукових дослідженнях	2	-
7	Система організації науково-дослідної роботи з тваринництва в Україні	2	-

8	Літературне оформлення доповіді, наукової статті. Вимоги до оформлення дисертаційної роботи	4	
9	Підготовка рецензії на наукову статтю	2	
10	Основи патентознавства	2	
11	Основні напрями досліджень у тваринництві	2	
Разом		26	-

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні принципи проведення дослідів на тваринах. Особливості проведення дослідів на великих фермах та клініках	2
2	Літературне оформлення доповіді, наукової статті. Вимоги до оформлення дисертаційної роботи	2
3	Класифікація експериментів за характером досліджень. Методи вивчення взаємодії факторів	4
		Разом: 8

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Система організації науково-дослідної роботи в тваринництві в Україні.	20
2.	Метод відокремлених груп та його різновиди	30
3.	Метод інтегральних груп та його різновиди.	20
4.	Метод груп-періодів та його варіанти.	20
		Разом: 90

Основні види самостійної роботи, передбачені при опануванні навчальної дисципліни (як приклад):

1. Вивчення лекційного матеріалу.

2. Підготовка до практичних занять,
3. Опрацювання та вивчення рекомендованої літератури та нормативних документів.
4. Робота з інформаційними ресурсами мереж Інтернет (пошук та обробка інформації).
5. Виконання завдань самостійної роботи.
6. Самоконтроль та самодіагностика засвоєння змісту освіти.
7. тощо

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання – взаємодія між викладачем і студентами, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а також самостійної та індивідуальної роботи студента.

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи: 1. Під час викладення навчального матеріалу: - словесні (бесіда, пояснення, розповідь, інструктаж); - наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження); - практичні (вправи, практичні роботи, дослідні роботи). 2. За організаційним характером навчання: - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; - методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; - методи контролю та самоконтролю у навчанні; - бінарні (поєднання теоретичного, наочного, практичного) методи навчання. 3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивнодедукційні, репродуктивні, прагматичні, дослідницькі, проблемні тощо.

5. ФОРМИ КОНТРОЛЮ, МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У даному розділі наводяться форми контролю, методи і критерії оцінювання знань, зазначаються види завдань, що використовуються при проведенні кожного із видів контролю.

До основних форм контролю відносяться:

- залік, екзамен.

До основних методів оцінювання відносяться:

- опитування;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- творчі проекти;
- індивідуальні завдання;
- тестування;
- розв'язання практичних завдань, задач, ситуацій;
- розрахункові роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах тощо;

- інші види індивідуальних та групових завдань тощо.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється відповідно до методики накопичення балів за результатами поточного та підсумкового контролю (див. табл. 5.1-5.2).

Таблиця 5.1 – Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності _____, освітньої програми.

Поточний контроль та самостійна робота										Підсумковий контроль	Загальна сума балів
Змістовий модуль 1 (шах 10 балів)			Змістовий модуль 2 (шах 25 балів)				Змістовий модуль 3 (шах 15 балів)			Підсумкове завдання/Науково-дослідне завдання/Творче завдання/Екзамен	
Організаційно-навчальна робота	Самостійна робота	Тести в Moodle	Організаційно-навчальна робота	Самостійна робота	Індивідуальне завдання	Контрольна робота	Самостійна робота	Тести в Moodle	Контрольна робота		
5	5	5	7	8	5	10	10	5	15	25	100

або

Таблиця 5.2 – Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності _____, освітньої програми.

Поточний контроль											Підсумковий контроль	Загальна сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
5	5	5	5	8	5	5	5	7	5	5	40	100

T1, T2 ... T11 – теми навчальної дисципліни.

Примітка. У таблиці 5.1-5.2 наведено **ПРИКЛАДИ** нарахування балів. Розподіл балів та їх деталізація за навчальною дисципліною визначаються викладачем.

Результати навчальних досягнень за навчальною дисципліною здобувачів вищої освіти здійснюється за критеріями, що запроваджені в університеті за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою, що доводяться до відома здобувачів вищої освіти на першому занятті. Загальна оцінка визначається, як сума балів за всі виконані завдання.

Варто показати взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності. Приклад наводиться у таблиці 5.3.

Таблиця 5.3 – Взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності (робіт)

Результати навчання	Види робіт				
	Тест	Письмова робота	Практичне завдання	Усна відповідь	...
Навчальний результат 1	+		+		

Навчальний результат 2			+	+	
Навчальний результат 3	+	+	+		
Навчальний результат 4	+	+	+	+	
...					

Критерії оцінювання

У цьому розділі детально описують критерії оцінювання поточного та підсумкового контролів, завдань самостійної роботи, індивідуальних завдань, курсової роботи (проєкту) з урахуванням системи оцінювання навчальних досягнень, прийнятої в Університеті. Зазначаються умови допуску здобувача освіти до поточного оцінювання та підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни.

Інформація про критерії оцінювання різних видів контролю може подаватись як в описовій формі, так і у вигляді таблиць.

Примітка. У таблиці 5.4 визначена шкала оцінювання, прийнята в Університеті.

Таблиця 5.4 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзаменаційна оцінка	Залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (за потребою)

У процесі вивчення проводяться лабораторні роботи, пояснення на

наочному матеріалі, бесіда зі студентами з використанням різних презентацій, фотографій та ілюстрацій.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- 1) Білуха М.Т. Основи наукових досліджень: Підручник для студ. екон. спец. вузів. - К., 1997. - 271 с.
- 2) Добров Г.М. Наука о науке. - К., 1998. - 304 с.
- 3) Довідник здобувача наукового ступеня: Зб. нормат. документів та інформаційних матеріалів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації // Упоряд Ю.І. Чернецький. - К.: Ред. "Бюлетеня ВАК України", 1999. - 64 с.
- 4) Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня: Метод. поради. - К., 1990. - 80 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Електронний ресурс <http://biofile.rU/b>
2. Електронний ресурс <https://ru.wikipedia.org>
3. Електронний ресурс <http://www.coolreferat.com>.